

Judges
Yimi Ngarlkinpa-patu-kurlu
Yimi Ngarlkinpa-patu-kurlu
yangka-paturlu kuja
kalalu-jana muurl-mardarnu
Yijirali-pinki
yapa-kari-kijaku

Nyiyakurlu yimi nyampu?

Kuja Jajuwa palija, ngula-jangkarlaju kulalpalu mardarnu kingilki Yijirali-pinkirliji. Ngayilpalu nyinaja 12-palarla turnu-warnu-paturla wiri-paturlaju. Junga-juku kalalu puraja YAAWIYI-ji jungarnirli-jala ngulaju ngari witaku. Ngula-jangkaju, puranja-warnuju kalalurla jurntalku karlirr-yanu YAAWIYI-kiji. Kujarlaju, kala-jana yapa-karilki YAAWIYI-rliji jangkardu yilyaja Yijirali-pinkikiji yungulu-jana nguru-kari-jangkarluju pakarni kulungku. Ngula-jangkarluju kalalu pina-manngu-nyanyi YAAWIYI-lki-yijala, ngulaju kalalu pina warlkurnu. Warlkurninjarla kalalu payurnu yungu-jana marda yilyamirni jinta-karilki yapa ngarlkinpaju. Junga-juku kala-jana YAAWIYI-rli purda-nyangu, ngula-warnurluju kala-jana yilyajarra ngarlkinpa-kari ngarlkinpa-kari yungulu-jana jurnta yilyami yali yapa-kari

Yijirali-pinkikiji. Kujanya kangalpa nyampurluju pukungku yimi-ngarrirni.

Nyampu puku kuja karlipa yirdi-mani 'Judges', ngulaju kularlipa yirrarnu Warlpiri-kirraju panu-jarlu ngaliparluju. Ngarirlipa ngalya-kari-mipa yirrarnu wita-kari wita-kari.

2

1-7 ...

Jajuwa walku-jarrija

⁸ ...Jajuwa, yangka Nuunuku kaja-nyanu kala nyinaja YAAWIYI-kirlangu warrkini. YAAWIYI ngulaju yirdi Kaatu. Kujarla 110-pala yulyurru rdipija, ngula walku-jarrija. ⁹ Ngulalu Yijirali-pinkirli milyingka yirrarnu ngurrangka yird-ingkaju Timinata Yirijarla nyanungu-nyangurla ngurrararla. Karrijalpa wararrarla yirdingkaju Yipirayimirla yatijarra wararra-karirla yird-ingkaju Karrjarla.

Yijirali-pinkilirla karlirr-yanu jurnta YAAWIYI-ki

¹⁰ Jajuwa manu yangka ngalya-kari purlka-patu, ngulajulu walku-jarrija muku. Nyanungurra-nyangu kurdukurdujulu muku wiri-jarrijalku. Kulalpalu milya-pungu YAAWIYI-ji, manulu wajawaja-manu kuja kala-jana warrarda warrawarra-kangu nyanungurrapalangu manu warringiyi-nyanurlangu yangka Yijirali-pinki yapa. ¹¹ Ngulalu rdirri-yungu nyiyarningkijarra majuku. Parntarrinjarlalpalu-jana pulka-pungu kujalu ngurrju-manu watiya manu

pirli-jangka. Yirdi-manulpalu-jana yinyarraju 'Paala-kurlangu-patu'. Nyampukungarnti, YAAWIYI-jana wangkaja Yijirali-pinkiki yungulujana yinyarraku parntarrinja-wangu nyina. ¹² Kamparru-wiyi, YAAWIYI-rli-jana Yijipi-jangka kangu, manu nyanungurrakupalangu-paturlu manu warringiyi-nyanu-paturlu kalalurla nyanungukuju jungangu puranjarla pulka-pungu. Jalangurlujulu yampijalku YAAWIYI-ji, manulu yaninjarla parntarrijalurla yangkarrakulku juju-kariki kujalpa-jana yapa-kariki karrija. Kujarlanya, YAAWIYI-ji-jana kulu-jarrija. ¹³ Yuwayi, Yijirali-pinkijili jupu-karrija YAAWIYI-ki puranjaku, manulu-jana parntarrija yangka-jarraku jukurpa juju-jarraku Paalaku manu jinta-kariki yirdi-kari-kiji Yajaraku. ¹⁴ YAAWIYI-jilpa-jana kulu-nyayirni nyinaja Yijirali-pinkikiji. Junga kujalpalu-jana nguru-kari-wardingki-patu jangkardu yanurnu Yijirali-pinkiki walyaku manu jurnarrpaku jurnta kanjaku, YAAWIYI-rli kula-jana warlapajurnu, lawa. Manu kujalpalu-jana yapa-kari kulu jangkardu yanurnu, YAAWIYI-rli kula-jana warlapajurnu. Yapa yinya-patu kalalu-jana nyurunyuru-jarrija Yijirali-pinkikiji. Pinjarlalu-jana ngarnu. Yijirali-pinkijili rampaku-jarrija-nyayirni, kulalu-nyanu muurl-mardakarla yapa-kari-kijakuju, lawa. ¹⁵ Yangka kujalpalu Yijirali-pinki kulu yanu yangka-patuku kujalpalu-jana nyurunyuru-jarrija, ngulaju kalalu-jana jijaja. Junga kujaju. YAAWIYI kulalpa nyanungurrakurlu nyinaja, lawa. Nyampukungarnti wangkaja-jana nyanungurrakupalanguku manu

warringiyi-nyanuku, “Kajinkili nyurrurla manu nyurrurla-nyangu kurdukurdu warntarla-jarri ngaju-kujaku, manu kajinkili-jana juju-kariki parntarrimi, ngulaju kapulu-nyarra yapa-kari jangkardu yanirni kulu. Kularna-jana ngajulurluju warla-pajirni, kapulu-nyarra riwarri-mani muku.” Junga kujaju, nguruju-jana wuurnpa-jarrija-nyayirni Yijirali-pinkiki.

YAAWIYI-rli kala-jana milarnu wati-kari wati-kari yungu-jana wiri-jarlu nyina Yijirali-pinkiki

¹⁶ Nyampu-puru, YAAWIYI-rli kala-jana yapa jinta-kari jinta-kari milarnu yungulu-jana wiri-jarlu nyina Yijirali-pinkiki. Yirdi-manu kalalu-jana yinyaju ‘Ngarlkinpa-patu’. Nyampurrarlu wiriwirli kalalu-jana muurl-mardarnu yapaju yapa-kari-kijaku, yangka kalalu-jana jangkardu yanurnu purukungarntiji. ¹⁷ Kala kulalu-jana Yijirali-pinkirli nyampurra Ngarlkinpa-patuju purda-nyangu. Kula kalalu puraja YAAWIYI jungangku, lawa. Karlirr-yanu kalalu nyanungu-kujakuju, manu kalalu puraja juju-karilki. Nyampukungarnti nyurru-wiyi, nyanungurrakupalangurlu manu warringiyi-nyanurlu kalalu yirriyirri purda-nyangu YAAWIYI-ji nyarrpa yangka kuja kala-jana wangkaja. Jalangu Yijirali-pinkirli kulalu purda-nyangu, lawa. ¹⁸ Japaku-kari japaku-kari kalalu-jana yapa-kari jangkardu yanurnu Yijirali-pinkiki murrumurru-maninjaku. Yangka kuja kalalu murrumurru-jarrija kuja-piya, kalalurla yulanja-karra purlaja YAAWIYI-ki yungu nganta-jana yaninjarla muurl-mardarni

yapa-kari-kijaku. Yangka kuja kalalurla purlaja YAAWIYI-ki kuja, ngulaju kala-jana purdanyanjarla mari-jarrija. Ngula-jangka kala-jana jinta-kari jinta-kari milarnu ngarlkinpa-patu marda wati, marda karnta wiri-jarlu nyinanjaku manu muurl-mardarninjaku yapa-kari-kijaku. YAAWIYI kala palka nyinaja yinyarra-kurlu ngarlkinpa-kurlu, kala-jana pirrjirdi-manu.
¹⁹ Yangka kuja kala jinta ngarlkinpa palija, kalalu Yijirali-pinkiji pina majungka-jarrija, kalalu karlirr-yanu YAAWIYI-kijakuju, manu kalalu-jana parntarrija juju-karikilki. Yinyarra juju-kari kulalu junga YAAWIYI-piya. Kuja kalalu Yijirali-pinkiji pina majungka-jarrija, kula nyanungurrakupalangu-piya kuja kalalu jinta-mipa YAAWIYI puraja. Yijirali-pinkiji kalalu langa-pati-nyayirni nyinaja, kula kalalu-nyanu warla-pajurnu maju-kujaku, lawa.

²⁰ Junga-juku, YAAWIYI-jana kulu-jarrija-nyayirni, wangkaja-nyanu, “Ngajulurlurna-jana ngarrurnu nyanungurrakupalangu manu warringiyi-nyanu yangka kapurna-jana warrawarra-kanyi warrarda manu nyanungurra-nyangu kurdukdurlangu. Jalanguju jupu-karrija jurnta-julu ngajuku puranjakuju, kula kajulu purda-nyanyilki, lawa. ²¹ Kujalpa warrkini ngurrju ngaju-nyanu Jajuwa wankaru nyinaja-juku, nyanungurlu manu nyanungu-nyangu warrmarlarlulu-jana pungu muku yapa nguru-kari nguru-kari-wardingki Yijirali-wana. Kala kulalu-jana riwarri-manu muku, lawa. Ngalya-kariji kalu wankaru jalanguju nyina ngurrara-

nyanurla. Jalangu-jangka, kajili-jana jangkardu yanirni pinjaku Yijirali-pinkiki, kularna-jana ngajulurlu warla-pajirni murrumurrumaninja-kujakuju. ²² Ngajulurlu kapurna-jana jangkardu yilyami yapa turnu-kari turnu-kari-jangka kuluku Yijirali-pinkiki. Marda kapujulu purda-nyanyilki, marda lawa. Marda kapujulu yirriyirri rli purda-nyanyi kuja kala-julu nyanungurrakupalangurlu purda-nyangu.” Kuja-kula YAAWIYI-ji wangkaja. ²³ Junga kujaju. Nyurru-wiyi nyampukungarnti, YAAWIYI-rli kula-jana kapankurlu wajirli-pungu yapaju walya-ngurlu Yijirali-ngirli, lawa. Jajuwa manu nyanungu-nyangu warrmarla, warla-pajurnu-jana yapa-kari yapa-kari-kijaku riwarri-maninja-kujakuju....

4

Nyampuju yimi karnta Tipuru-kurlu kuja-jana ngarlkinpa nyinaja Yijirali-pinkiki

¹ ...Wati jinta yirdiji Yuurdu kala ngarlkinpa nyinaja Yijirali-pinkiki ngari witaku-mipa, ngula palijalku. Ngula-jangka, Yijirali-pinkirli majuku rdirri-yungu pina. YAAWIYI-ji kula-jana wardinyi-jarrija kujakuju. ²⁻³ Ngula-jangka, wati jinta-kari yirdiji Japini yanurnu nyanungu-nyangu warrmarla-kurlu kulu Yijirali-pinkiki jangkardu. Japinijilpa nyinaja kirri wiringka Yajururla ngurrara Kananarla. Nyanungujulpa kingi nyinaja yapa-patuku yinyarlaju. Wati jinta-kari yirdiji Jijara kala wiri-jarlu nyinaja Japini-kirlangu warrmarlaku. Nyanungujulpa

nyinaja ngurrangka yirdingkaju Yarajata-Yakuyimirla. Nyanungurlu manu nyanungu-nyangu warrmarlarlulu-jana mardarnu 900-pala nantuwu-kurlangu wirli-jarra-kurlu yayini-jangka. Kujalu-jana jangkardu yanurnu kulu Yijirali-pinkiki, YAAWIYI-rli kula-jana warlapajurnu, lawa. Jijajalu-jana Yijirali-pinkiji. Ngula-jangka, 20-pala yulyurpukulu-jana Japinirli manu nyanungu-nyangu yapangku murrumurru-manu warrarda Yijirali-pinkiji. Kuja-jangka-kulalurla wangkaja YAAWIYI-ki yungu-jana yaninjarla muurl-mardarni Japinikijaku manu nyanungurra-nyangu yapa-kujaku.

⁴ Ngurrara yinyarlajulpa karnta nyinaja yirdiji Tipuru. Nyanungujulpa jarukungarduyu nyinaja kuja kalarla marlaja wangkaja YAAWIYI-ki. Nyanunguju Lapita-parnta, manulpa-jana kuwurtukungarduyu-juku nyinaja Tipuruju Yijirali-pinkiki. ⁵ Kala yamangka wiringka warrarda nyinaja yirdingkaju Tipuru-kurlangu watiyarlaju. Nyampuju ngurra kulkurru-jarra kirri wiri-jarraku Raamaku manu Pijiliki wararra Yipirayimirla. Yangka kuja kalalu-nyanu Yijirali-pinki kulu-jarrija nyiyanngurlurlanguju, ngula-jangka kalalurla yanu nyanunguku-juku Tipuruku payirninjakuju. Kala-jana purda-nyangu, ngula-jangka kala-jana wangkaja ngana nganta jungarniji ngana majuju.

⁶ Parra jintangka, yimi yilyajarla watiki yirdikiji Parrakaku yungurla nyanjaku yanirni. Nyanunguju Yapinuyama-kurlangu kaja-nyanu kuja kala nyinaja kirri wiringka yirdingkaju

Kitijirla ngurrararla yangka yapa kuja kalalu nyinaja turnu-warnu Napatali-kirlangu. Kuja Parraka yukajarra Tipuru-kurlangu ngurra-kurra, Tipururla wapirdi wangkaja, “YAAWIYI-ji ngulaju-ngalpa Kaatu ngalipaku Yijirali-pinkiki. Nyampu-kula kangku nyanunguju wangkami, Yaninjarla-jana turnu-manta 10,000-pala wati Napatali-kirlangu-jangka manu Jupulunu-kurlangu-jangka turnu-warnu-jarra-jangka, manu-jana nguru-kangka wararra-kurra yirdi-kirraju Tapurru-kurra. ⁷ Kapurna-jana jinyijinyi-mani Jijara manu nyanungu-nyangu warrmarla, kuja kalu kingi Japini-kirlangu nyina, yungulu yanirni nyarrpararla kuja kankulu nyina. Jijara manu nyanungu-nyangu wati-patu kapulu yanirni nantuwu-kurlangu wirli-jarra-kurlu, kapulu-nyarra wapirdi nyanyi karru Kijanarla. Ngajulu kapurna palka nyina nyuntu manu nyuntu-nyangu wati-patu-kurluju kulu-puruju. Kujarlunya kapunkulu-jana pinyi!” Kuja-kula kangku YAAWIYI-ji wangkami nyuntukuju.”

⁸ Ngula-jangka, Parrakarla wangka Tipuruku, “Kajinpa nyuntu yani ngaju-kurlu, ngula-jangka kapurna-jana ngaju-nyangu wati-patu-kurlu jangkardu yani kululku Jijara-kurlangu-patuku. Kala kulanpa yani ngaju-kurlu, ngulaju kularna yani kulukuju, lawa.”

⁹ Tipururla wangkaja, “Kula lani-jarriya! Ngaju kapurna yani nyuntu-kurlu! Kala kajinkili-jana riwarri-mani Jijara-kurlangu-patu, kulangkurla nganangku pulka-pinyi nyuntuku, lawa. YAAWIYI-rli kapu karnta yilyami Jijara pinjakuju!” Ngula-jangka, Tipuruju pina-

yanu wati Parraka-kurluju Kitiji-kirra. ¹⁰ Kujapala yukajarra yinya-kurra, Parrakarlu-jana yimi yilyaja yapaku Jupulunu-kurlanguku manu Napatali-kirlanguku yungulu jinta-jarri. Yinyajangka turnu-warnu-jarra-jangka, 10,000-pala watili yanurnu yungulu nyanungu purami kulu. Tipururlangu yanu nyanungurra-kurlu.

¹¹ Ngurra jinta-karirlalpa yirdingkaju Jaananimirla nyinajalpa wati yirdi Yipiri, Kiniti-jala nyanunguju. (Ngana Kiniti-patuju? Nyanungurraju mukulu palka-jarrija watingirli warringiyi-nyanu-ngurlu yirdi-ngirliji Yupapa-ngurlu yangka kujalpa nyurru-wiyi nyinaja Mujujuku lamparra-nyanu.) Kirri yali Jaananimiji kutu Kitijiki. Kamparruwiyi, Yipirirliji yampija-jana Kiniti-patu yapa ngurra nyanungurra-nyangurla, manulpa jintapardu nyinaja kalukurla. Nyampu kalukujulpa karrija yamangka watiya wiringka yirdingkaju Jaananimirla.

¹² Ngula-jangka, nganangku mayi yaninjarla yimi-ngarrurnunjunu Jijaraku yangka Parraka nganta yanu nyanungu-nyangu warrmarlakurlu wararra-kurra yangka Tapurru-kurra.

¹³ Jijararluju-jana turnu-manu nyanungu-nyangu warrmarla-patu yangka 900-pala-kurlu nantuwu-kurlangu wirli-jarra-kurlu kujalu ngurrju-manu yayini-jangka. Yanulu muku Yarajata-Yakuyimi-ngirli karru Kijana-kurra.

¹⁴ Ngula-jangka, Tipururla wangka Parrakaku, “Yaruju-jarriya! Jalangu YAAWIYI kapu yani nyuntu-kurlu manu nyuntu-nyangu warrmarlakurlu yungunkulu-jana tarnga-kurra pinjarla

walku-mani Jijara-kurlangu-patu. YAAWIYI kapu kamparru yani nyurrurlarla kulu wirikingarnti.” Junga-juku, Parrakarlu-jana nguru-yirrarnu nyanungu-nyangu 10,000-pala warrrarlaku kaninjarra-kari wararra-ngurluju. ¹⁵⁻¹⁶ Jangkardulkulu-jana parnkaja Jijaraku manu nyanungu-nyangu wati warrrarlaku. Kujalu-jana jangkardu parnkaja, YAAWIYI-rli-jana Jijara manu nyanungu-nyangu warrrarla kawarr-kangu, kawarr-kanja-warnu kulalu nyarrpa-jarriyarla. Jupu-karrinjarla, pina-parnkajalu nantuwu-kurlangurla ngurra Yarajata-Yakuyimi-kirra. Parrakarlu manu nyanungu-nyangu warrrarlulu-jana wajirli-pungu Jijara-kurlangu warrrarla-patu. Pungulu-jana muku junma wiri-kirlirli. Kula ngana wuruly-parnkaja. Jijara-mipa jitinjarla parnkaja wirliyalku.

¹⁷ Nyanunguju yanurnu ngurra Jaananimi-kirra kujalpa Yipiri-kirlangu kaluku karrija. Yipiri-kirlangu warlaljalpalu-jana nyinaja kulu-wangu rarralya Japini-kirlangu-patuku. Japinijilpa-jana kingi nyinaja yapaku Yajuru-wardingki-patuku. Kuja Jijara yukajarra kaluku-kurra Yipiri-kirlangu-kurra, Yipiri kulalpa palka nyinaja. Nyanungu-parnta yirdiji Jaalu-mipalpa palkaju nyinaja. ¹⁸⁻¹⁹ Nyanunguju wilypi-pardija kaluku-jangkaju, manurla wapirdi yanu Jijaraku. Nyanungurla wangkaja, “Warlaljanpa yukayarni ngaju-nyangu kaluku-kurra! Kula lani-jarriya!”

Junga-juku, Jijaraju yukaja Jaalu-kurlangu kaluku-kurra, manurla wangkaja, “Ngajujurna purraku! Yungkaju ngapa ngarninjaku.” Junga-

juku, Jaalurlurla yungu lampurnu kujalpa yakujurla mardarnu pilikutu-jangkarla. Wita nganjarla ngunanjunulku. Jaalurlurla pangkarra parnta-yirrarnu.

²⁰ Ngula-jangka, Jijararla wangkaja Jaaluku, “Yaninjarla karriya tuwangka. Kajijili yapangku yaninjarla payirni ngajuku, kula-jana yimi-ngarrika ngajuju kuja karna ngajulu palka nyampurla nyina.” Ngula-jangka, jarda-jarrijalku mata-nyayirni.

²¹ Ngula-jangka, Jaalurlu manu watiya yirinyayirni manu mutu pirrjirdi. Ngularla wurulypa-nyayirni jangkardu yanurnu kujalpa Jijara ngunaja warnpa-juku, ngula-kurra-juku jurruju walya-kurra rdilypirr-panturnu jingijingi lingirringirriji-wana warnpa-kurra tarnga, ngula palijalku.

²² Ngula-jangka, Parraka yanurra Jaalukurlangu kaluku-kurra, ngulalparla warrurnu Jijaraku. Jaalurla wapirdi yanu, manurla wangkaja, “Yantarni kaninjarni kaluku-kurra. Kapurnangku milki-yirrarni wati kuja kanparla warrirni.” Junga-juku, Parrakaju yukajarra kaluku-kurra, yinyarla kujalpa Jijaraju ngunaja nyurnu walyangka watiya-kurlu kujalparla watiyaju pipin-karrija. ²³⁻²⁴ Kuja Jaalurlu pungu Jijara, parra jintangka-juku Kaaturlu-jana warlapajurnu Japini-kirlangu warrmarla Yijirali-pinki-kijaku. Japini kala-jana kingi nyinaja Kanana-wardingki-patuku yapaku. Yangka kulu wiri-jangka, Yijirali-pinkijili pirrjirdi-jarrinjanu-nyayirni, ngulalu-jana ngakalku Japini

manu nyanungu-nyangu warrmarla riwarri-
manu muku....

5

...

6

*Mirdiyanu-wardingki-patu kalalu-jana
jangkardu yanu kulu Yijirali-wardingkiki*

¹ ... YAAWIYI-jana wangkaja Yijirali-pinkiki yangka kamparru-wiyi yangka yungulu maju yampinjarla nyanungu-mipa purami. Jungangku witaku-mipa ngarili nyanunguju puraja. Ngulalu pina majungka-jarrija. Kujarlanya, Mirdiyanu-wardingki-paturlulu-jana Yijirali-pinkiji jangkardu yaninjarla murrumurru-manu 7-pala yulyurrukujju. Kula-jana YAAWIYI-rli warla-pajurnu. ² Mirdiyanu-wardingkijilpalu pirrjirdi-nyayirni nyinaja, manu kalalu-jana Yijirali-pinkiji murrumurru-manu warrarda. Laniji kalalu Yijirali-pinkiji parnkaja pirli wararra-kurra ngunanjakuju. Kalalu wuruly-nyinaja pirnkingka manu ngurra panu-karirla yangka Mirdiyanu-wardingki-kijaku. ³ Yijirali-pinkirliji kalalu ngurlu yirrarnu walya-kurra pardinjaku miyiki yangka yulyurru-kari yulyurru-kari. Kala kalalu-jana Mirdiyanu-wardingki manu Yamaliki-kirlangu-patu manu yapa panu-kari kakarrara-jangka jangkardu yanurnu kulu. ⁴ Kalalu yaninjarla ngurrangka Yijirali-pinki-kirlangurla ngunaja kutu. Manu kalalu-jana miyi jurnta maju-manu kujalu-nyanu Yijirali-pinkirli miyi ngurrju-manu ngarninjaku

nyanungurraku. Kuja-jarrija warrarda kalalu Yijiralirla manu Kaajarlangu. Yuwayi, yinya yapa-patu-karirli kalalu-jana miyiji maju-manu jurnta, manu kalalu-jana jiyipi, puluku manu tangkiyi muku pungu. Kulalu nyiyalku Yijirali-pinkirliji nganjarla. ⁵ Junga kujaju! Mirdiyandu-wardingki-patujulu kutu yaninjarla ngunaja ngurungkaju kujalpa-jana Yijirali-pinkiki karrija. Kangurnulu-nyanu warlalja kaluku-wati, puluku, jiyipi, tangkiyi manu kawartawara manu nyiyarningkijarra nyanungurra-nyangu. Panu-nyayirni nyanungurraju, nyajangu? Karija, jintilyka-piya-wati! Yanulu yinya-kurra walya-kurra nyiyarningkijarra maju-maninjaku. ⁶⁻⁷ Kujarlanya, kulalpalu Yijirali-pinkirli mardarnu nyiyarningkijarra. Ngulalu yulanjakulku rdirri-yungu, manupalurla YAAWIYI-kilki wangkaja yungu-jana muurl-mardarni Mirdiyandu-wardingki-patu-kujaku. ⁸ Ngula YAAWIYI-rli jarukungarduyu yilyaja Yijirali-pinki-kirra. Jarukungarduyu yinyaju-jana wangkaja nyanungurrakuju, “YAAWIYI-ji-nyarra Kaatu nyurrurlaku Yijirali-pinkiki. Nyampu-kula kanyarra wangkami nyurrurlakuju, ‘Ngajulurlurna-nyarra kangurnu Yijipi-jangkaju ngurra yangka kuja kalalu-nyarra Yijipi-wardingki-paturlu jinyijinyi-manu warrki-jarrinjaku pirijina-piya. ⁹ Ngajulurlurna-nyarra muurl-mardarnu Yijipi-wardingki-patu-kujaku manu Kanana-wardingki-patukujakurlangu. Kapulu-nyarra muku pungkarla. Ngajulurlurna-jana yilyaja Kanana-wardingki-patuju nyanungurra-nyangu nguru-ngurluju.

Ngula-jangkarna-nyarra yungu nyurrurlakulku.
¹⁰ Ngula-jangkarna-nyarra wangkaja, “Ngajurna YAAWIYI Kaatu kuja kankujulu pura. Nyurrurlaju kankulu nyina walya yinyarla kuja kala-jana karri Yamuri-patuku. Kala kulalu-jana parntarriya yangka jujuku kuja kalu ngurrju-mani pirli manu watiya-jangka. Kulalu-janarla pulka-pungka!” Kala nyurrurlarlu kulankujulu purda-nyangu ngajuju kujarna-nyarra ngarrurnu yampinjaku, lawa. Ngarinkili-jana kutu puraja juju-kari juju-kariji.’ ”

YAAWIYI-kirlangu marramarrarla yanurnu watiki yirdikiji Kitiniki

¹¹ Ngaka-pardu-karilki, YAAWIYI-rli nyanungu-nyangu marramarra yiljajarni walya-kurra. Marramarraju yaninjarla pirri-manu watiya yamangka wiringka ngurrangka yirdingkaju Yupurarla. Watiya yinyajulparla wati jintaku karrija yirdikiji Juwajaku. Nyanunguju Yapiyiju-kurlangu warlaja turnu-warnu-jangka. Juwaja-kurlangu kaja-nyanu yirdiji Kitini. Parra jintangka, Kitinirlilpa kipurnu ngurlu rdaku wiringka yangkangka kuja kalalu pama jurlkulyjurkuly-katirninjarla ngurrju-manu. Nyanungujulpa wurulya nyinaja Mirdiyanu-wardingki-patu-kujaku yangka ngurlu kapulurla puntakarla. ¹² Ngula-jangka, marramarrarla palka-jarrija Kitinirla. Nyanungurla wangkaja, “Nyuntujujupa pirrjirdi-nyayirni, kulu-parntanpa! YAAWIYI-ka palka nyina nyuntu-kurlu!”

13 Kitinirla wangkaja nyanungukuju, “Junga marda kujaju, kala kajilpa YAAWIYI palka nyinakarla nganimpa Yijirali-pinki-kirli, nyiya-jangkalku kalu-nganpa Mirdiyanu-wardingki-patuju jangkardu yanirni warrarda nyiyarningkijarra jurnta kanjaku? Nganimpakupalangurlu kirda-nyanurlu manu warringiyi-nyanurlu kalalu-nganpa yimi-ngarrurnu nyurru-wiyi nyarrparlu kuja kala-jana YAAWIYI-rli muurl-mardarnu Yijipirla nyanungu-nyangu yartarnarri-kirlirli. Yimi-ngarrurnulu-nganpa nyarrparlu kuja-jana Yijipi-jangka kangurnu. Kala jalanguju yampijalku-nganpa. Kula kajana warla-pajirni Mirdiyanu-wardingki-patuju, lawa. Ngari kalu-nganpa yaninjarla jurnta kanyi muku nyiyarningkijarraju.”

14 Ngula-jangkarla YAAWIYI wangkaja Kitiniki, “Nyuntujunpa pirrjirdi, kapunpa-jana muurl-mardarni Yijirali-pinkikiji yangka-kujaku Mirdiyanu-wardingki-kijaku. Yanta-jana jangkardu kulu. Ngajulurlu karnangku yilyami.”

15 Kala Kitini kularla ngungkurr-nyinaja, “Wurra, YAAWIYI! Nyarrparlurna-jana muurl-mardarni Yijirali-pinkiji Mirdiyanu-wardingki-patu-kujaku? Kularna ngajuju pirrjirdi. Ngaju-nyangu warlalja Manaja-kurlangu-jangkaju, ngulajurnalu wita-nyayirni turnu-warnu-kari-piya-wangu. Ngaju-nyangu warlaljarlangurla, ngajuju rampaku yapa ngalya-kari-piya-wangu. Kula kajulu purda-nyanyi ngajuju wangkanja-kurraju.”

16 YAAWIYI-jirla wangkaja Kitiniki, “Ngaju kapurna nyina palka nyuntu-kurlu. Kajinpa-jana kulu jangkardu yani Mirdiyanu-wardingki-patuku, ngula-jangka kapunpa-jana muku riwarri-mani jintawarlayi.”

17 Ngula-jangka, Kitinirla wangkaja YAAWIYI-ki, “Nyarrparlu kapurnangku milya-pinyi wardinyi-japa kanpaju nyina? Nyiya kapunpaju milki-yirrarni yungurnangku milya-pinyi? Marda nyuntuju yapa-kari, kulanpa marda YAAWIYI. Milki-yirrakaju nyiyarlangu yungurnangku milya-pinyi nyuntuju YAAWIYI. 18 Pardakaju nyampurla-juku yungurnangku nyiya mayi maninjini nyuntuku. Pardakaju nyampurla yungurna maninjarla yirrarni nyuntulurla kamparru. Ngula-jangka yungunpaju yampinjarla yanilki.”

YAAWIYI-rla wangkaja, “Yuwayi, kapurnangku nyampurla-juku pardarni.”

19 Ngula-jangka, Kitinirli yaninjarla pungu nar-nukutu wita, manu purraja kartakurla ngapa-kurlurla. Ngamingka purlawa yirrarnu, ngula purraja miyi lalya. Kuja kuyu yirnmi-jarrija, parrajarla yirrarnu jinta-karirla, ngula kuyu-jangka jupujupu winjurnu parraja-kari-kirra. Ngula-jangka, miyi pina-kangu yangka-kurra kujalpa marramarra nyinaja. Nyinajalpa yamangka watiya wiringka. Kitinirli yaninjarla miyirla yirrarnu kamparru nyanungurla.

20 Ngula-jangka, Kaatu-kurlangu marramar-rla wangkaja Kitiniki, “Yirrakka kuyu manu miyi lalya kankarlu pirli yinyarla. Ngula-jangkarla jupujupulku winjika.” Junga-juku,

Kitinirliji yirrarnu kuyu manu mangarri pirlingka, manurla jupujupu winjurnu.

²¹ YAAWIYI-kirlangu marramarrajulpa karrija watiya-kurlu, marnpurnu watiya-kurlurlu miyi manu kuyuju, ngula warlu-jarrinjarla jankaja muku miyi manu kuyuju. Ngula-jangka, YAAWIYI-kirlangu marramarraju yawu-pardijalku. ²² Ngula-jangka, Kitinirliji miyiki-nyangulku kulalparla watiki wangkaja, lawa. Milya-pungu kujalparla YAAWIYI-kirlangu marramarra wankaja. Nyanungu wankaja, “Waraa, YAAWIYI Kaatu! Ngajulurlulparna nyuntu-nyangu marramarra nyangu ngaju-nyangu milpa-kurlurlu.”

²³ Ngula-jangka, YAAWIYI-rla wankaja, “Pulya-jarriya! Kula lani-jarriya! Kularnangku pinyi!”

²⁴ Ngula-jangka, Kitinirli pirli-wati turnu-manu yungu-jana yurturlurla yirrarni YAAWIYI-ki pulka-pinjaku. Kitinirli yirdi-manu yinyaju pirli-wati ‘YAAWIYI-rlaji Lani-wangu-manu’. Pirli yurturlurla yinyarra, ngulaju jalanguju palkajuku yirdingka Yupurarla. Yinyarla-kula kalu nyina Yapiyiju-kurlangu-patuju.

Kitinirli yurnturnu pirli yurturlurla tarruku nganta kujalparla karrija Paalaku

²⁵ Munga jintangka-juku, YAAWIYI-rla wankaja Kitiniki, “Yaninjarla manta wirriya puluku nyuntukupalangu-kurlangu kirda-purajikirlangu, yangka kuja wirilki-pala yulyurpuku nyinaja. Yanta yangka-kurra kuja kirda-purajirli pirli yurturlu-kurra yirrarnu pulka-pinjaku

Paalaku. Muku-jana yirntika walya-kurra pirliji, manu rdilyki-pajika watiya jukati-piya juka-yirrarninja-warnu ngulaju juju jintakari yirdiji Yajura yangka kuja kirdapurajirli ngurrju-manu watiya-jangka manu ngula juka-yirrarnu Paala-kurlangu-wana pirliwana. ²⁶ Ngula-jangka, turnu-manta-jana pirli wiriwiri, manu yirrakaju yurturlurla ngajuku YAAWIYI-ki nyuntu-nyanguku Kaatuku. Yirra-kana yurturlurla yirriyirri kankarlu nyampurla pirli wararrarla. Ngula-jangka, pulukulku punga, manu purrayaju kankarlu pirli yurturlurla. Purrayaju watiya-jangka ngulaju juju Yajura-jangka kujanpa nyunturlurlu rdilyki-pajurnu.”

²⁷ Ngula-jangka, Kitinirli-jana karlarlapala warrkini-patu manu. Munga-pururlu ngurra yinya-kurraju yanu nyanja-kujaku. Kajili yantarla parrangka ngurra yinya-kurra, ngulaju kapulu-jana rdarri-mardarninjarla pakarni Kitini-kirlangu warlaljarlu manu wati panu-karirli ngurra yinya-wardingki-paturlu. Yaninjarlalu pirliji yurnturnu Paala-kurlanguju, manulu rdilyki-pajurnu yangka jukati-piya Yajura-kurlangu. Ngula-jangkalu pirli wiriwiri yirrarnu yurturlurla, ngulalurla pulukulku YAAWIYI-ki purraja. ²⁸ Parrangkalku, wati-patu yinya-wardingki kirri wiri-wardingkili yakarrapardija, nyangulu pirli yangka Paala-kurlangu, nganangku mayi yurnturnu, manulu jukati-piya Yajura-kurlangu nyangu rdilyki-pajirninjawarnu. Nyangulu nganangku mayi kuja pirli panu-kari yurturlurla yirrarnu, manu kuja

puluku purraja kankarlarniji. ²⁹ Ngula-jangka, wangkajalu-nyanu, “Nganangku nyampuju maju-manu?” Ngula-jangka, warrulu yanu warrirninjaku, manulpalu-jana muku payurnu yapa nganangku kuja-jana maralypi jurnta maju-manu.

Yapa ngana mayi-jana wangkaja, “Kitinirli Juwaja-kurlangu kaja-nyanurlu maju-manu yin-yarraju maralypi.”

³⁰ Ngula-jangkalu yanu Juwaja-kurlangu ngurra-kurra, manulurla wangkaja, “Kangkarni kaja-nyanu nyuntu-nyangu yarlukurra! Nyanungurlu muku yurnturnu pirli kujalparla karrija Paalaku, manu rdilyki-pajurnu Yajura-kurlangu kujarnalu juka-yirrarnu kutu yurturlurla. Kujarlanya kapurnalu pinyi nyuntu-nyangu kaja-nyanuju!”

³¹ Wati yinya-patujulu kulu-nyayirni! Kala Juwaja-jana wangkaja, “Nyurrurlarluju mayi kankulu Paala purami? Nyanunguku mayi kankulurla marlaja wangkami? Nganangku kaji Paala purami, ngulaju kapu palimi jukurra. Pirli yurturlurla yinya, kula nyurrurlaku, lawa! Paala-kurlangu yinyaju! Kajilpa Paala Kaatu-piya nyinakarla, ngulajulpa-nyanu muurl-mardakarla ngaju-nyangu kaja-nyanu-kujaku!” Kuja-kula-jana Juwajaju wangkaja wati-patukuju.

³² Parra jintangka-juku, yapangkulurla Kitiniki yirdi jinta-kari yungu. Nyanungurlu-kula pirli-watiji Paala-kurlanguju yurnturnu muku. Kujarlanyalu yirdi-manu ‘Jurupu-Paala’, ngulaju yirdiji ‘Pangkalan-nyanurla Paalarlu Kunka-mani’.

*Kitinirli manu nyanungu-nyangu
warrmarlarlulu-jana muku pungu Mirdiyanu-
wardingki-patu*

³³ Ngaka-pardu-kari, Mirdiyanu-wardingki-patu manu Yamaliki-kirlangu-patu manu panu-kari turnu-kari-warnu-jangka, kujalpalu ngurra-kari ngurra-kari nyinaja kakarrara-kurra, yaninjarlalu jinta-jarrija. Jingijingiy-anulu kakarrara-jangka karlarra-kurra karru Jurdunurla murrarninginti, manulu ngunaja wirri wiringka yirdingkaju Jijirilirla.

³⁴ Ngula-jangka, Kaatu-kurlangu Pirlirrparla kurru-yukaja Kitiniki. Kitinirli wuurnu kurlumpurrngu jitirninja-kurlangu juturnu yungulu Yapiyijiri-paturlu purda-nyanyi, manu yungulu purami kulu-kurra. ³⁵ Kitinirli-jana wati-patu yimi-kirli yilyaja yapaku Manaja-kurlanguku yungulu purami. Yimi-jana yilyaja yapaku Yaaja-kurlanguku manu Jupulunu-kurlanguku manu Napatali-kurlanguku. Wati nyampurrajulu-jana turnu-jarrija Kitinikurlanguku. ³⁶ Ngula-jangka, Kitinirla wangkaja Kaatuku, “Nyuntulunpaju wangkaja kamparruwiyi yangka kapunpa-nganpa Yijirali-pinki muurl-mardarni yapa-kari-kijaku. ³⁷ Yimi

nyuntu-nyangu junga mayi? Jalangu mungangka kapurna jiyipi-kirlangu yumurru yirrarni yangkangka kuja karnalu ngurlu kipirni. Jukurra mungalyurru, yakiri-manta yumurruju yinjirpirli, kala walyaju linji-jiki yampiya. Ngula-jangka kapurna milya-pinyi nyuntu-nyangu yimiji junga. Kapurna milya-pinyi kujanpaju nyuntulurlu yilyaja Yijirali-pinki

muurl-mardarninjaku Mirdiyanu-wardingki-patu-kujaku.” Kuja-kularla Kitiniji wangkaja Kaatukuju. ³⁸ Ngula-jangka, Kitinirli yirrarnu jiyipi-kirlangu yumurru walyangka yangkangka ngurrangka. Mungalyurru yakarra-pardinjarla yanu yangkaku yumurruku. Kuja manu, ngula rdaka-kurlurlu kuurn-mardarnu, ngula ngapa panu-nyayirni karlija. Kitinirli parraja-kurra-manu ngapaju.

³⁹ Ngula-jangka, wangkajarla Kaatukulku, “Kulaju kulu-jarriya! Ngari yungurnangku jintakulku wangkami. Ngula-jangka kapurna milya-pinyilki nyuntu-nyangu yimiji junga. Kapurna yarda yirrarni nyampuju jiyipi-kirlangu yumurru walyangka jalangurlu mungangkarlu. Jukurrarlu walyaju yinjiripi-kirlirli yakiri-manta, kala jiyipi-kirlangu yumurruju linji-jiki mardaka.” ⁴⁰ Junga kujaju. Mungalyurru, Kaaturlu walyaju yinjiripi-kirli manu, jiyipi-kirlangu yumurru-mipa linjiji yampija.

7

¹ Mungalyurru, Kitini manu nyanungu-nyangu warrmarla-paturlulu yanu mulju-kurra yirdi-kirraju Yarata-kurra, kutujukulu ngurra ngurrju-manu. Mirdiyanu-wardingki-patujulpalu ngunaja yatijarra wirringka kutu wararrarla yirdingkaju Muurarla. ² Ngula-jangka, YAAWIYI-rla wangkaja Kitiniki, “Nyuntulurlunpa-jana wati panu-jarlu warrmarlaju kangurnu kulukuju Mirdiyanu-wardingki-patukuju. Ngarinpa-jana ngalya-kari-mipa kangkarlarni. Wati

nyampu panu-kurlurlu kajinkili-jana muku pinyi Yijirali-pinkirli Mirdiyanu-wardingki-patu, ngulaju kapunkulu-nyanurla warrarda pulka-pinyi. Ngurrju-wangu kujaju. ³ Yaninjarla wangkaya-jana nyampu-patukuju warrmarla nyuntu-nyangukuju, ‘Kaji ngana lani-jarrimi kuluku Mirdiyanu-wardingki-patu-kujaku, yapa yinyaju yungu ngurra nyampu yampinjarla yanilki ngurra-kurra.’” Ngula-jana Kitini kuja wangkaja Yijirali-pinkiki, 22,000-pala watingkili yampinjarla yanu ngurra yinyaju, manulu nyanungurra-nyangu ngurra-kurra pina-yanu. Kalalpalu 10,000-pala-mipa watiji nyinaja kulukungarntiji.

⁴ Ngula-jangka, YAAWIYI-rla wangkaja Kitiniki, “Wati panu-juku kanpa-jana mardarni kulukuju. Ngarilpanpa-jana ngalya-kari-mipa mardakarla. Kangka muku-jana mulju-kurra yungunpa-jana miimii-nyanjarla milya-pinyi ngana-patu yungunpa-jana mardarni kulukuju. Kajirnganku ngarrirni ngana yungunpa milarni kulukuju, ngulaju kangka. Kala kajirnganku ngarrirni ngana yilyanjaku ngurra-kurrakuju, ngulaju yilyaya kutu.”

⁵ Ngula-jangka, Kitinirli-jana nguru-yirrarnu mulju-kurra kujalpa ngapa wilypi-pardija walya-ngurlu. Ngula-jangka, YAAWIYI-rla wangkaja nyanungukuju, “Nyangka-jana jinta-kari jinta-kari kajili ngapa ngarni. Ngalya-karirli kapulu rdakangka yaku-maninjarla yanjirni maliki-piyarlu. Ngulaju-jana yirraka jintangka turnangka. Wati ngalya-karirli kapulu mirdi-jarra yirrarninjarla ngapaju punu-ngarni,

kapulu-nyanu yinngirri julyurl-yirrarni ngapa-kurra. Ngulaju-jana turnu jinta-karirla yirraka.”

⁶ Ngula-jangka, wati yinya-patujulu yanurnu ngapa-kurra ngarninjaku. 300-pala watingkili ngapaju rdaka-kurlurlu yaku-maninjarla yanjurnu maliki-piyarlu. Ngalya-karirlijilpalu parntarrinjarla mirdi-jarra yirrarninjarla punu-ngarnu ngapa, manulu-nyanu yinngirriji julyurl-yirrarnu ngapa-kurra.

⁷ Ngula-jangka, YAAWIYI-rla wangkaja Kitiniki, “Wati yinya-paturlu, kujalu mirdi-jarra yirrarninjarla ngapa punu-ngarnu, yilyaya pina-jana ngurra-kurra. Kala yinya-patu-karirli, kujalu ngapa yanjurnu rdaka-kurlurlu, ngulaju karna-jana milarni. Kangka-jana nyuntu-kurlu kulu-kurra. Kapurna ngajuju yani nyuntu-kurlu manu 300-pala wati-kirli yungurna-nyarra nyurrurla Yijirali-pinki muurl-mardarni Mirdiyanu-wardingki-patu-kujaku. Kapulu-nyarra jijami nyuntuku manu nyuntu-nyangu wati-patuku.”

⁸ Ngula-jangka, Kitini-jana wangkaja wati nyanungu-nyangu-patuku, “Nyurrurla 300-pala wati-patu, ngulajulu nyinaya nyampurlajuku ngaju-kurlu. Kala ngalya-kari nyurrurla, ngulajulu pina-yanta ngurra nyurrurla-nyangu-kurra. Kala miyi manu kurlumpurrngu-patu jitirninja-kurlangu-patulu-nganpa yampiyarra nganimpaku.” Ngula-jangkalu wati yinya-patuju pina-yanu ngurra-kurra. Kitini manu wati nyanungu-nyangu 300-pala, ngulajulu ngunaja kankarlu pirlingka. Nyangulpalu-jana Mirdiyanu-wardingki-patu kanunju-kurra

kujalpalu ngurrangka nyinaja pirlu wararrarla kanunju.

⁹ Munga jintangka-juku, YAAWIYI-rla yaninjarla wangkaja Kitiniki, “Yakarra-pardiya! Jangkardu yantalu-jana Mirdiyanu-wardingki-patuku! Kapurna-nyarra ngajulurlu pirrjirdi-mani yungunkulu-jana muku pinyi. ¹⁰ Kala kajinpa lani-jarrimi-jiki, nyuntu manu wati warrkini nyuntu-nyangu yirdiji Puura, ngulaju-pala kiripi-kangka Mirdiyanu-wardingki-kirlangu ngurra-kurra kajili jarda ngunami-kirra. ¹¹ Kapunpa-jana purda-nyanyi kuja kalu-nyanu jarnkujarnku wangkami. Kajinpa-jana purda-nyanyi nyarrpa kuja kalu wangkami, ngula-jangka kulanpa lani-jarrimi, kapunkulu-jana jangkardu yani kulu lani-wangu.”

Junga-juku, ngula-jangkaju, Kitini manu Puura-pala kiripi-kangu kaninjarra-kari Mirdiyanu-wardingki-patu-kurlangu ngurra-kurra, yanurnu-pala kujalpalu ngalya-kari warrmarla karrija. Yakarralpalu karrija kujalpalu ngalya-kari Mirdiyanu-wardingki-patu jarda ngunaja. ¹² Panu-nyayirni Mirdiyanu-wardingki manu Yamaliki-kirlangu-patu manu yapa nguru-kari nguru-kari-jangkalpalu ngurrangkaju ngunaja kanunju pirlu wararrarla. Jintilyka-piyalpalu pirlpirl-ngunaja, kulalpa-jana nganangku miimii-nyanjarla ngarrikarla nyajangu mayi nyanungurraju. Manulpalu-jana kawartawara-wati panu-nyayirni mardarnu. ¹³ Kitinirli-palangu purda-nyangu wati jirrama wangkanja-kurra, yangka kujalpa-pala yakarra

karrija ngurraku warrawarra-kanjaku. Jinta-karirla wangkaja, “Mungangkarna jukurr-manu, ngunajalparlipa nyampurla kanunju pirlingka, ngularla yaarl-wantija mangarri kapurdu wita-wangu, ngula paaju-kurlangu kaluku katurnu!”

¹⁴ Jinta-kari watirla wangkaja kamparru-warnuku, “Mardanpa Kitini marda jukurr-manu yangka paaju Yijirali-pinkiki. Jukur-rpa yinyarla, Kaaturlulpangku yimi-ngarrurnu yangka kapu-jana Kitini manu wati nyanungu-nyangu pirrjirdi-mani. Kapulu-ngalpa kulu jangkardu yanirni, manu kapulu-ngalpa ngalipa Mirdiyana-wardingki-patu muku pinyi!”

¹⁵ Ngula-palangu Kitinirli purda-nyangu wati-jarra wangkanja-kurra, wardinyi-jarrinjarlarla parntarrinjarla pulka-pungu Kaatuku. Ngula-jangka, nyanungu manu Puura-pala pina warrkarninja-yanu kankarlu pirli-kirra, ngula-jana wangkaja nyanungu-nyangu 300-pala watiki, “Yaruju yungurlipa-jana yani! YAAWIYI-rli kapu-ngalpa pirrjirdi-mani yungurlipa-jana muku pinyi Mirdiyana-wardingki-patu warrmarla!”

¹⁶ Ngula-jangka, Kitinirli-jana yirrarnu wati nyanungu-nyangu-patu turnu-kari turnu-kari, 100-pala-kari 100-pala-kari 100-pala-kari. Jarnkujarnku yungu-jana wati-patukuju kurlumpurrngu-patu jitirinja-kurlangu-patu manu wiriwiri murlukunpa-patu walya-jangka rdiliki wuruly-yirrarninjaku. Rdililpa jankaja kaninjarni murlukunpa-paturlaju.

¹⁷⁻¹⁸ Ngula-jangka, Kitini-jana wangkaja wati nyanungu-nyangu-patuku, “Kajirlipa kaninjarra-kari jitinja-yani Mirdiyana-wardingki-patu-

kurlangu-kurra, pirri-yanta mukulu ngurrangka warrukirdikirdi. Ngula-jangka, pardakajulu wurulypa-juku kajirna ngaka ngajulurlu jitirni kurlumpurrngu. Kajinkijili purda-nyanyi jitirninja-kurra jintawarlayirlili nyurrurlarlu jitika, manulu kilji-nyayirni purlaya kuja, ‘Yarujurlu pinyirlipa-jana Mirdiyana-wardingki-patu YAAWIYI-ki manu Kitiniki!’” ¹⁹ Ngula-jangka, Kitini manu wati nyanungu-nyangu-patulu wurdungu-juku jitinja-yanu pirlangka kaninjarra-kari kutu Mirdiyana-wardingki-patu-kurlangu ngurra-kurra. Wantaju nyurru-juku yukajarra, ngulalpa kulkurru-karilki karrija. Kamparru-warnu-patu Mirdiyana-wardingki-patu warrmarlalu pina-yanu nyurru-juku jarda-kurra, ngulalpalu ngalya-karilki yakarraju karrija ngurraku warrawarra-kanjaku. Ngula-jangka, Kitinirli manu wati nyanungu-nyangu-paturlulu juturnu, manulu-jana murlukunpa-patu muku puyu-pungu rdili-kirli. ²⁰ Ngalya-kari Kitini-kirlangurlu wati-paturlulu juturnu-yijala yangka jirrama-warnu turnu-jangkarlu kujalpalu jungarni-purdanjirli mardarnu. Ngula-jangkalu-jana murlukunpa puyu-pungu rdili-kirli, ngulalpalu rdiliji mardarnu jampupurdanjirli rdakangku. Purlajalu muku kilji, “Yarujurlurlipa-jana pinyi Mirdiyana-wardingki-patu YAAWIYI-ki manu Kitiniki!”

²¹⁻²³ Mirdiyana-wardingki-paturlujulu-jana purda-nyangu Kitini manu nyanungu-nyangu watiji, manulu-jana nyangu karrinja-kurra rdili-kirli ngurrangka warrukirdikirdi. Lanilkilpalu warru purlaja yungulu lani nganta wuruly-

parnkayarla. Kala Kitini manu nyanungu-nyangu watijilpalu karrija-juku, manupalu kurlumpurrngu-piya kiljingki juturnu. Ngula-jangka-jana YAAWIYI-rli kawarr-kangu muku Mirdiyanu-wardingki-patuju, ngulangkuju pungulpalu-nyanu nyanungurlulku warlaljarlujuku junma-kurlurluju Ngalya-kari yungulu wurulywuruly-parnkayarla. Ngula-jangkaju, Kitiniji-jana purlaja warrmarlaku nyanungu-nyanguku, “Yarururlulu-jana wajirli-pinjarla muku pakaka!”, Ngulalu-jana wajirli-pinjanu ngurra Pijijiti-kirra yangka Jarardakurra-pinangu. Ngulalpalu murnma-juku wurnturu parnkajarra ngurra Yapulu-Muulakurra, ngulaju kutu Tapajaku.

²⁴ Kitinirli-jana yimi yilyaja warrmarla-patuku kujalpalu nyinaja pirli-paturla yirdingkaju Yipirayimirla. Nyampu-kula-jana Kitiniji wangkaja, “Yantarnili yaruju yungurlipa-jana pinyi Mirdiyanu-wardingki-patu! Yarujulu yanta mulju-kari mulju-kari-kirra manu karrukari karru-kari-kirra, manulu-jana warrmarla yirraka kajikalu Mirdiyanu-wardingki-patu yani yinya-kurra. Warla-pajikalujana kajikalu parnkami Piji-Para-kurra, manu warla-pajikalujana kajikalu yani karru Jurdunu-wana murrarninginti.” Kuja-kula-jana Kitinirliji yimiji yilyaja Yijirali-pinkikiji.

Jungajukulu warrmarla-patuju kapanku yanu mulju-kari mulju-kari-kirra manu karrukari karru-kari-kirra yungulu-jana Mirdiyanu-wardingki-patu warla-pajirni ngapa maninjakujaku. ²⁵ Ngalya-kari warrmarlalu yanu Kitini-

kirli Yipirayimi-wardingki-patuju, ngulalpalu-jana mapirrirli wajirli-pungu Mirdiyanu-wardingki-patuju kakarrara-purda karru Jurdunuku. Ngulalu-jana puuly-mardarnu paaju-jarra yirdi-jarraju Yurupa manu Jipi. Yurupajulu puuly-mardarninjarla pungu pirli wiringka kuja kalu jalangurlu yapangkujulu yirdi-mani Pirli Yurupa. Manulu jinta-kari Jipi pungu ngurrangka kutu kuja kalalu kiripi-jangka pama ngurrju-manu jurlkulyjurlkulykatirninjarla. Yuwayi, warrmarla Yipirayimi-wardingki-paturlulu-jana jurru murul-pakarnu Yurupa manu Jipiji, manulu-palangu jurru-jarraju pina-kangurnu Kitini-kirra, manulurla yungu....

8

Yijirali-pinkirlili Kitini payurnu yungu-jana wiri-jarlu kingi nganta nyina

²² ...Kulu wiri yinya-jangka, Yijirali-pinkilirla wangkaja Kitiniki, “Kitini, nyuntulurlunpa-nganpa muurl-mardarnu Mirdiyanu-wardingki-patu-kujaku! Payirni karnangkulu yungunpa-nganpa wiri-jarlu kingi nyinami. Ngaka kajinpa palimi, ngulaju nyuntu-nyangu kaja-nyanu manu warringiyi-nyanu kapulu-nganpa kingiji nyinami.”

²³ Kitini-jana wurra-maninjarla wangkaja, “Lawa, kularna-nyarra kingiji nyinami, manu kula ngaju-nyangu kaja-nyanurlangu. YAAWIYI-mipa wiri-jarluju nyurrurlakuju! ²⁴ Payirni karna-nyarra ngari wita. Yangka kawurlu

langa-kurlangu kujankulu-jana warrmarla Yijimali-kirlangu-patuku jurnta kangu kulungka, yungkajulu ngajuku.” (Junga kujaju. Warrmarla yinya-paturluju Yijimali-kirlangu-paturlu kalalu langa-kurlangu kawurlu mardarnu.)

²⁵ Ngula-jangka, Yijirali-pinki warrmarlalurla wangkaja Kitiniki, “Yuwayi, kapurnangkulu yinyi nyampurraju langa-kurlangu.” Ngulalu panja-kurra muku kujurnu langa-kurlanguju.

²⁶ Kawurlu panu-nyayirnilpa ngunaja marda 20-pala kg. Warrmarlarlulu kujurnu muku kawurluju kujalu-jana jurnta yalyi-manu kawartawara-kurlangu waninjaku, ngulalu muku kujurnu rdaka-kurlangu, waninja-kurlangu, langa-kurlangu yangka kuja kalalu Mirdiyana-wardingki-paturlu kingi-paturlu mardarnu. Kitinirli-jana journarparlangu yali jinajina-piya kirrirdi-piya jurnta kangu Mirdiyana-wardingki-patu-kurlangu yangka yalyuyalyu kuja kalalu Mirdiyana-wardingkirli kingi-paturlu mardarnu.

²⁷ Ngula-jangka, Kitiniji kawurlu maninjarla pina-yanu ngurra-kurra nyanungu-nyangu-kurra Yupura-kurra. Yinyarla-jana warrkini-patuku wangkaja yungulu yapa-piya ngurrju-mani kawurlu-jangka. Warrkini-paturlulu ngurrju-manu yapa-piya kawurlu-jangka, manulu yarlungka juka-yirrarnu. Ngula-jangka, Yijirali-pinkilpalurla parntarrija, kulalpalurla wala nyinaja Kaatuku. Kalalurla yinyaku pulka-pungu. Kitini manu nyanungu-nyangu warlaljarlangu kalalurla parntarrija. Jurntalurla nyinayarla puranja-wangu.

28 Mirdiyanu-wardingki-patujulpalu rampaku nyinaja kulu wiri yinya-jangka. Kulalu-jana kulu jangkardu yanurnu Kitini-pinkiki. Ngula-jangka, Kitiniji nyinaja 40-pala yulyurpuku, ngulalpalu ngurrjulku nyinaja Kitini-kirlangu yapaju. Yinya-puruju kula-jana nganangku kulukukuluku-manu....

13

Yimi Jamijini-kirli

¹ ...Yijirali-pinkirlili puraja YAAWIYI-ji witakumipa ngari, ngula-jangkalurla karlirr-yanu jurnta lawa, purda-nyanja-wangu. Ngulakuju-jana jangkardu yilyaja Pilijiya-wardingki-patu kuluku nyanungurrakuju, manulpalu-jana wiri nyinaja Yijirali-pinkiki 40-pala yulyurpuku.

² Ngula-puru watilpa nyinaja yirdiji Manuwa kirri witangka yirdingkaju Juurla. Turnuwarnu warlalja-jangka Taanu-kurlangu-jangkalpa nyinaja. Ngulaku kali-nyanulpa nyinaja karntaju kurdu-wangu-juku, lawajuku. ³⁻⁵ Parra jintangka, YAAWIYI-kirlangu marramarrarla yaninjarla wangkaja karntakuju, “Nyuntunpa kurdu-wangu warrarda nyinaja. Kala kapunpa juni-parnta-jarrimilki. Kapunpa wirriya wita mardarni. Kaji palka-jarrimi, kapurla wiri-jarrinjarla warrki-jarrimi Kaatumipaku. Kujarlanya, kula jurruju pajika, lawa! Palka-jarrinjakungarnti, kula pama nganja, manu kula miyi-kari miyi-kari nganja nyarrpa kuja yangka Kaatu wangkaja yampinjaku kuruarri nyanungu-nyangurla. Kaji kaja-puraji wiri-jarrimi, kapu-jana wiri nyinami

Yijirali-pinkikiji, manu kapu-jana rdirri-yinyi muurl-mardarninjaku Pilijiya-wardingki-patukujaku.” Kuja-kularla wangkaja marramarraju karntakuju.

⁶ Ngula-jangka, yaninjarlarla wangkaja kali-nyanu Manuwakuju, “Kaatu-kurlangu jardukungarduyu yanurnu, manuju wangkaja. Kulangantarna marramarra nyangu. Lani-jarrija-nyayirnirna, kularna payurnu nyarrpara-jangka kuja yanurnu. Kulaju yirdi yungu. ⁷ Ngariji wangkaja ngaka nganta kapurna kurdu wirriya mardarni. Kujakungarntiji kulalparna pama manu miyi nganjarla yangka nyiya-puka kuja Kaatu wangkaja yampinjaku kuruwarrirla. Kaji ngalijarra-nyangu kaja-nyanu palka-jarrimi, kaji wankaru-juku nyina, kapurla Kaatu-mipaku warrki-jarrimi.”

⁸ Ngula-jangka, Manuwarla wangkaja Kaatuku, “YAAWIYI, wati yinya kujarla yaninjarla wangkaja ngaju-parntaku, yilyayarni pina yungu-jarrangku wangka nyarrparlu yungurlijarra ngajarra-nyangu kaja-nyanuju warrawarra-kanyi.”

⁹ Kaaturlu Manuwaju purda-nyangu kujalparla wangkaja, ngularla marramarraju pina-yanu Manuwa-parntakuju kujalpa nyinaja mata yamangka, ngula-kurranyarla marramarraju yanu. Jintalpa nyinaja Manuwa-wangu. ¹⁰ Ngula-jangkaju, karntaju yanurnu pina ngurra-kurra, ngularla wangkajalku Manuwakuju nyanungu-parntakuju kali-nyanukuju, “Yuwa! Wati yangka-juku yaninjarla

rdipijaju, yangka kujarna kamparru-wiyi nyangu, ngula-juku yangka-juku rdipijaju.”

¹¹ Ngula-jangkaju, wungulku-pala wati manu karnta pina-yanu yangka-kurraju yurruju-kurra, ngulangka kujarla wati rdipinjarla wangkaja yangka karntakuju. Ngula Manuwarlu wati yinyaju payurnu, “Nyuntu-kula mayinparla ngaju-parntakuju wangkaja?”

Ngula yalu-manu, “Yuwayi, ngaju-kula.”

¹² Ngula-jangka, Manuwarla wangkaja, “Nyuntulu-kulanparla mayi wangkaja ngaju-parntakuju kapu nganta wirriya mardarni? Kaji palka-jarrimi, kuruwarri nyiya kapu purami? Nyiya-piyarla kapu warrki-jarrimi?”

¹³ YAAWIYI-kirlangurlu marramarrarlu yalu-manu Manuwaju, “Nyurrurnarla wangkaja yungu yirriyirri rli yimi ngaju-nyangu purami kaja-nyanurlu. ¹⁴ Kurdu yalikiji palka-jarrinjakungarntikiji, ngati-nyanurluju kula ngarni marnikiji-piya, manu kula pama ngarni. Manu miyi yungu yampimi nyarrpa-puka kuja Kaatu wangkaja yampinjaku kuruwarri nyanungu-nyangurla yungulu yapa ngarninja-wangu nyinami. Kuja-kularnarla wangkaja.”

¹⁵ Ngula-jangka, Manuwarlu jangku-manu, “Ngula-juku, ngurrju kujaju. Nyinami mayinpa ngajarra-kurlu jalanguju yungurnangku narnukutu wita pinjarla yinyi ngarninjaku?”

¹⁶ Manuwarluju kula milya-pungu kujalparla marramarraku wangkaja kujarla YAAWIYI-rli yilyaja. Kula-ngantalparla wati-nyayirniki wangkaja.

Ngula-jangka, marramarrarla wangkaja, “Yuwayi, kapurnangkupala jirranganja nyinami witaku ngari. Kala kularna miyiji ngarni. Kala ngampurrparluju kajikanpa narnukutu pinyi yungunparla pirli lalypanka purrami YAAWIYI-ki. Kajinpa kuja-jarrimi, kapungku wardinyi-jarrimi.”

¹⁷ Ngula-jangka, Manuwarla wangkaja, “Ngarrikaju yirdi nyuntu-nyangu. Ngula-jangka, kaji ngajarra-nyangu kaja palka-jarrimi, yungurnangkulu pulka-pinyi.”

¹⁸ Ngula-jangka, marramarrarla wangkaja, “Lawa, nyiyakulpanpaju milya-pungkarla yirdiji? Lawa, tarruku!”

¹⁹ Ngula-jangka, Manuwaju yanu narnukutuku manu ngurlu-watiki Ngula kangurnu pirli lalya-kurra kuja milarnu kamparru-wiyi. Ngula warlu yarrpurnu kankarlu pirlingka. Ngula narnukutu pungu, ngularla purraja ngurlu-wati-kirli YAAWIYI-ki. Ngula-jangkaju, kinyirr-ngarninjarla purlajarla nyanungu-parntakuju karntakuju, “Nyampu nyangka!”

²⁰ Kala warlujulpa jankaja kankarlarra-kari yalkiri-kirra. Ngula YAAWIYI-kirlangu marramarra yanu kankarlarra warlu yinyarlaju. Manuwarlu manu nyanungu-parntarlu-pala nyangu kankarlarra-kurra yaninjarra-kurra. Ngula-palarla walya-kurralku parntarrinjunu.

²¹ Junga, marramarra yinyaju yanu, ngula-pala Manuwarlu manu nyanungu-parntarlu miyiki-nyangulku nyanunguju YAAWIYI-kirlangu mar-ramarraju. ²² Manuwarla wangkaja nyanungu-

parntaku, “Waraa! Nyangurlu marramarra, kapurlu palimilki!”

²³ Manuwa-parntarla wangkaja, “Lawa! YAAWIYI-rli kangu kuyu manu ngurlu kujarlurla purraja warlungka. Wardinyi-jarrijalku-ngalingki kujakuju. Manu kujalparlu nyangu marramarra kankarlarra yaninja-kurra warlungka, YAAWIYI-rli kula-ngalingki warlapajurnu, lawa. Manu yangka kamparru-wiyi-ngali wangkaja ngaka kapurlu wirriya kurdu nganta mardarni.”

²⁴ Ngaka-pardu-kari, Manuwa-parntarlu wirriya kurdu wita mardarnu, ngula yirdi-manu Jamijini. Ngulalpa wirriya yinya wiri-jarrinja-yanu, YAAWIYI-rli warrawarra-kanjarla pirrjirdi mardarnu. ²⁵ Ngakalku kujalpa Jamijini watilki nyinaja, nyinajalpa ngurrangka yirdingkaju Maana-Taanurla. Nyampuju kulkurrurni kirri-jarrarla Juurarla manu Yijitulurla. Yinya-puru kalarla YAAWIYI-kirlangu Pirlirpa yanurnu Jamijini-kirra, manu kalarla kurru-yukaja, ngulangkuju kala nyarrpa-jarrinjaku yimi-ngarrurnu.

14

Jamijini yupukarra-jarrija

¹ Ngaka-pardu-kari, Jamijiniji yanu kirri-kari-kirra yirdi-kirraju Timina-kurra. Yinyarla-kula karntaju nyangu Pilijiya-wardingkiji.

² Ngula pina-yanu ngurra-kurra, wangkaja-palangu ngati-nyanuku manu kirda-nyanuku, “Ngajulurna karnta nyangu Pilijiya-wardingki

Timinarla, yungurna yupukarra-jarri.
Maninjintaju-pala!”

³ Nyanungukupalangu-jarrarlu-pala yalu-manu, “Lawa! Karnta nyampurlaju panu-jarlu ngalipa-nyangu warlalja turnu-warnu-jangka, manu Yijirali-pinkirlangu. Yapa yinya Pilijiya-wardingki-paturlu, kula kalu Kaatuju purami. Niyiakunparla yupukarra-jarrimi yalikiji karntaku yapa-kari-jangkaku?”

Jamijini-palangu wangkaja, “Yuntardi-nyayirni yinyaju. Maninjintaju-pala!”

⁴ Jamijinikipalangu-jarrarlu, kulalpa-pala nyarrparlu manngu-nyangkarla kujalparla warrarda payurnu karnta yinyaku. Yinya-puruju, yapa Pilijiya-wardingki-jilpalu-jana wiri nyinaja yapaku Yijirali-pinkiki. YAAWIYI-rli yungu-jana kulu ngurrju-mantarla yapaku Pilijiya-wardingki-patuku. Kujarlanyarla Jamijinikiji wangkaja yungurla karnta yinyaku payirni.

⁵ Ngula-jangka, Jamijini manu nyanungukupalangu-jarralu yanu Timina-kurra. Kujalu kutu-jarrija, yanurnulu ngurra-kurra kujalpa marnikiji-piya pardija, ngularla ngaya-piya wiri-jarlu jangkardu juurl-pungu Jamijiniki nguurr-karrinja-karra. ⁶ Kala YAAWIYI-kirlangu Pirlirrparla kapanku kurru-yukaja Jamijinikiji, ngula pirrjirdi-manu. Rdaka-jarrarluju larrapungu yinyaju ngaya-piya wiri-jarlu kula-nganta narnukutu wita-juku. Jamijinikipalangu-jarrarlu kula-pala kuja-kurra nyangu, manu kula-palangu warnkiri-manu. ⁷ Ngula-jangkaju, Jamijiniji yukajarralku Timina-kurralku. Karnta

yinyakurla wangkaja, ngula wardinyi-manulku karntangkuj. Ngula-jangka, pina-yanu ngurra-kurralku.

⁸ Ngaka-pardu-kari, Jamijiniji pina-yanu Timina-kurra yungu karnta-kurlu yupukarra-jarrimilki. Jingijingi-yanu yirdiyi yangka-wana kujarla ngaya-piya wiri-jarlu jangkardu juurl-pungu. Manngu-nyangulpa, “Marda-ka ngaya-piya wiri-jarlu-kurlangu palkaju ngunami-jiki.” Ngula nyangu, ngari nyangu yungkurnu-mipa. Yungkurnu yinyarla munikilpalu nyinaja, manu ngarlu panu-nyayirni. ⁹ Ngulajulpa turla-maninjarla ngarninja-yanu wapanja-karrarlujuku ngarluj. Ngula nyanungukupalangu-kurlangu-kurra ngurra-kurra yukajarra, yungupalangu ngarlu ngarninjaku. Kula-palangu yimi-ngarrurnu kuja ngarlu manu ngaya wiri-jarlu-piya-kurlangu yungkurnurla.

¹⁰ Ngula-jangka, Jamijiniki kirda-nyanu yanu Timina-kurra yungu yurdujurra-mani kaja-nyanu yupukarra-jarrinjaku. Jamijinirlangu yanu, manu kuyu manu miyi purraja kurapaka wiriki. (Nyurru-wiyi yupukarra-jarrinjarla yapangkuj kalalu kurapaka wiri ngarnu.)

¹¹ Ngulalu Pilijiya-wardingki-paturlu nyangu Jamijini kuja-kurra, wangkajalu-jana 30-pala wati-patuku yungulu ngarni Jamijini-kirliki kurapakarla.

¹² Ngarnulpalu mapirrirli. Ngula-jangka, Jamijini-jana wangkaja 30-pala wati-patu yinyaku, “Kapurlipa miyi manu kuyu nyampuju ngarni wirliki-pala parraku. Wita yirna-nyarra payirni manyungku ngari. Kajinkijili yalu-mani

jungarnirli, kapurna-nyarra yinyi 30-pala jaati manu 30-pala wawarda. ¹³ Kala kulankujulu yalu-mani, ngulajujulu yungka 30-pala wawarda manu 30-pala jaati.”

Wati yinya-patu Pilijiya-wardingki-patulurla wangkaja, “Yuwayi, payika-nganpa manyungku.”

¹⁴ Ngula-jangka, Jamijini-jana wangkaja, “Ngajulurlurna nyangu nyiya mayi yangka kala pirrjirdi-nyayirni nyinaja. Jalanguju ngakurru-nyayirnilki ngarlu-piya. Nyiyarna nyangu?” Marnkurrpaku parrakulu jata-nyangu nyarrparlu yungulu yalu-mani Jamijiniji. ¹⁵ Ngula-jangka, parra-karirla, yaninjarlurla wangkaja karnta yangkaku kujalparla Jamijiniki nyinaja, “Yuwa! Ngari mayinpa-nganpa yajarnu kurapaka-kurraju yungunpa-nganpa jurnta kanyi nyiyarningkijarra? Yulyurlku-yungka kali-puraji yungungku ngarrirni nyiya yinyaju yimi wita. Kulanpa payirni, ngulaju kapurnangkulu nyuntu manu nyuntu-nyangu warlalja warlungka purrami!”

¹⁶ Ngula-jangka, Jamijini-parntaju yaninjarla yulaja kamparru nyanungurla, ngularla wangkaja, “Wiyarrpa ngajulu! Marda kula kanpaju yulkami! Nyuntulurlunpa-jana yinya 30-pala wati payurnu nyiya kujanpa nyangu, ngari kanpa-jana manyu-pinyi. Kajinpaju yulkami-nyayirni, yimi-ngarrikaju nyiya kujanpa nyangu!”

Jamijinirla wangkaja, “Lawa! Kularna-palangu yimi-ngarrurnu ngajukupalangu-

jarrarlangu! Niyiakulparnangku nyuntu-kuju yimi-ngarrikarla?”

¹⁷ Junga kujaju. Jamijini-parntaju warrarda yulaja kurapaka-puru. Jinyijinyi-manulpa Jamijini yungurla ngarrirni nyiya kuja nyangu. Ngula kurapaka lawa-jarrijalku, ngula-jangkarlu karn-tangkuju mata-manu yulanjarlu-juku. Ngula yimi-ngarrurnu kuja nyangu ngaya-piya wiri-jarlu-kurlangu palka ngarlu-kurlu. Ngula-jangka yaninjarla-jana yimi-ngarrurnu 30-palaku wati-patuku.

¹⁸ Wanta yukanjakungarnti, wati-patu ngurra yinya-ngurlu yaninjarlalurla wangkaja Jamijiniki, “Milya-pinyi karnalu kujanpa nyiya nyangu. Ngaya wiri-jarlu-piyanpa nyangu! Ngana kula pirrjirdiji ngaya wiri-jarlu-piyaju! Nyiya kula ngakurruju ngarlu-piyaju!”

Jamijinirli-jana yalu-manu, “Mardankulu ngaju-parnta payurnu! Kuja-wangurlunkulu yampiyarla payirninja-wangurlu!”

¹⁹ Ngula-jangka, YAAWIYI-kirlangu Pirlirrparla kapanku kurru-yukaja Jamijinikiji, ngula pirrjirdi-jarrija-nyayirni. Yanu ngurra-karikirra Yajakalana-kurra. Yinyarla-jana pungu 30-pala wati, manu-jana jurnarppa larrapungu jurnta. Kanjarla-jana yungu Pilijiya-wardingki-patuku. Ngula kulu-nyayirnrli ngurra yinyaju yampinjarla pina-yanu nyanungukupalangu-kurra. ²⁰ Ngula-jangka, karnta yinyakupalangurlu-palarla yungu nyanunguju karnta wati jinta-karikilki yangka kujalpa Jamijini-kirlirli kurapaka ngarnu.

15

Jamijinirli-nyanurla kunka-manu pina yapa Pilijiya-wardingki-patu

¹ Ngaka-pardu-karilki, yapa yinyarla ngurrangkarlulpalu ngurlu warru manu yirnmilki. Ngula Jamijiniji pina-yanu ngurra yangka Timina-kurra karnta yangka nyanjaku. Rampal-manngu-nyangu kula-ngantarla karnta yinyaju nyanunguku-juku kali-nyanu. Payi-manu narnukutu wita yungurla yinyi karntakupalanguku kirda-nyanuku. Yaninjarla wangkajarla nyanungukuju, “Yungurna yukami kaninjarni kalukurla yungurna ngunami ngaju-parnta-kurlu.”

Karntakupalangujurla wangkaja Jamijinikiji, “Lawa, kulalpanpa ngunayarla nyanungukurluju. ² Nyuntujunpa kulu yanu ngurra nyampu-ngurluju. Kula-ngantalpanparla nyurunyuru-jarrija ngaju-nyangu yurntalu-nyanukuju! Ngula-jangka-kularnarla yupukarraju yungu wati jinta-kariki kuja ngarnu nyuntu-kurlurlu kurapaka wiringka. Kala wajampa-wangu nyinaya! Nyampu-kula nyanungu-nyangu ngawurru-nyanuju. Nyampuju yuntardi-jiki yangkakuju kujanpa yampinja-yanu purdangirli. Kapurnangku ngajulurlu yupukarra yinyi!”

³ Kala Jamijini wangkaja-nyanu, “Jalangurluju yapa nyampu Pilijiya-wardingki-patuku karna-jana kululku nyinami! Kajilparna-jana murrumurru-mantarla jalangurlu, kulalpaju nganangku maju-pajikarla!”

⁴ Ngula-jangka, Jamijinirli yaninjarla manujana 300-pala witawita maliki-piya. Jirramakari jirrama-kari-jana wipingka warurnu pijiki-kirlirli jara-jangka-kurlurlu yingkirninjakungarntirli. ⁵ Ngula-jangka-jana kangu maliki-watiji ngurra yangka-kurra kujalpalu ngurluwati yirnmi-jarrija. Ngula-jana rdurlungu pijijiji warlu-kurlurlu yangkaju maliki-patukurlangurla wipingka, ngula-kurluju-jana yilyajalku. Parnkajalkupalu warru lanilki, manulpalu pijijiji warru rarra-kangu jarra-kurluju. Ngula-jangkarluju pijiji-jangkarluju warlulkulpa rdurl-ngarnu warru. Ngulangkuju ngurluju muku jankaja. Yangka watiya kujalpalu-jana Pilijiya-wardingki-paturlu mardarnu marnikiji-piya-kurlu manu miyi-kari yalipiji-kirli,* ngulajulu jankaja jintawarlayi-jiki.

⁶ Ngula-jangka yapangku Pilijiya-wardingki-paturlulu-nyanu jarnkujarnku payurnu, “Yuwa! Nganangku-ngalpa miyiji jurnta yungkurnu muku?”

Nganangku mayi-jana yimi-ngarrurnu, “Jamijinirli-waja purraja! Nyanungu-kula kapu yupukarra-jarriyarla karnta Timina-wardingki-kirli, kala kirda-nyanurlurla yungu wati-kariki.”

Junga-juku, wiriwiri Pilijiya-wardingki-patulu yanu Timina-kurra, ngulalu-jana karnta manu nyanungu-nyangu kirdana warlungka purraja tarnnga-kurra.

⁷ Jamijinirli purda-nyangu yimi kujalu-jana karnta manu nyanunguku kirda-nyanu pungu, ngula-jana yaninjarla wangkaja wiriwiriki

---

* 15:5 olives

Pilijiya-wardingki-patuku, “Pungunkulu-jana ngaju-parnta manu ngajuku lamparra. Jardakungarntirliji kapurna-nyarra muku pinyi!” Ngula-jana Jamijinirliji pajurnu muku junma kurrirdi-kirlirli.

⁸ Ngula-jangka, yaninjarla ngunaja pirnkingka kujalpa karrija kankarlu pirli wiringka yirdingkaju Yiitamarla. ⁹ Wiyiki-patu-kari-jangka, panu-jarlu-nyayirni warrmarla Pilijiya-wardingki-patu yanurnulu nguru Juurda-kurra, ngulajulu ngunaja ngurrangka yirdingkaju Liyayirla kulukungarnti. ¹⁰ Wati-patu Juurda-wardingki-paturlulu-jana yaninjarla payurnu, “Niyiakunkulu nyurrurlaju yanurnu ngurra-kurra nganimpa-nyangu-kurra? Kulukungarnti mayinkili-nganpa jangkardu yanurnu?”

Warrmarla Pilijiya-wardingki-patulu-jana wangkaja, “Lawa, ngarirnalurla yanurnu wati yangkaku Jamijiniki. Yapa-jana nganimpa-nyangu muku pungu. Jalangurluju nyanungulku karnalu pinyi!”

¹¹ Ngula-jangka, 3,000-pala watili Juurda-wardingki yanu pirnki yangka-kurra kujalpa Jamijini nyinaja. Rdipinjarlalu palka-manu pirlingka kankarlu Yiitamarla, ngulalurla wangkaja, “Nyia-jangkanpa-jana pungu yinyaju Pilijiya-wardingki-patu? Yinyarraju ngalipa-nyangu wiriwiri. Jalangujulu yanurnu ngalipa-nyangu ngurra-kurralku, manu kapulu-ngalpa muku pinyi!”

Jamijinirli-jana yalu-manu, “Ngajuku-wiyijili jangkardu yanurnu kamparruju. Ngula-

jangkarlunya yungurnajurla ngajulurluju kunka-mani pina.”

¹² Ngula-jangka, wati Juurda-wardingkilirla wangkaja nyanungukuju, “Yuwayi. Jalangurluju karnangkulu warirninjarla kanyi warrmarla Pilijiya-wardingki-kirra.”

Jamijini-jana wangkaja, “Ngulaju ngula-juku. Kularna-nyarra warla-pajirni kuja-kujakuju. Kala ngarrika-wiyijili yangka kulankujulu ngaju murrumurru-mani.”

¹³ Wangkajalurla, “Lawa, kularnangkulu pinyi. Ngari kapurnangkulu warirni-mipa yungurnangkulu pina-kanyi yinyarra-kurra.” Ngula-jangkalu-palangu manu ngalyipi-piya pirrjirdi-jarra jirrama, ngulalu Jamijini-kirlangu rdaka-jarra warurnu. Ngula-jangkalurla nguru-yirrarnu pirnki Yitama-ngurluju. ¹⁴ Pinalu kangurnu ngurra yangka-kurra Liiyayi-kirra, ngulalu warrmarla Pilijiya-wardingki-paturlu Jamijini nyangu warirninja-warnu. Kiljinyayirnili purlaja, ngulalurla parnkaja. Ngula-jangka, YAAWIYI-kirlangu Pirlirparla kurru-yukaja kapanku Jamijinikiji, ngula pirrjirdi-manu. Jamijinirli-palangu ngalyipi-piya yinya-jarra turl-pungu pipa-piya. ¹⁵ Warru nyangu, ngula nyangu tangkiyi-kirlangu yungkurnu lirra-jangka walyangka ngunanja-kurra. Palka-kurlu-jukulpa ngunaja yilara-kurlu-juku. Maninjarla ngula-kurlurlujulpa-jana kapankapankurlu pakarnu warrmarla-patuju, ngulaju-jana 1,000-pala wati muku pakarnu tarnnga-kurra. ¹⁶ Ngula-jangka, yunparnulkulpa kujarlu, “Ngajulurlurna-jana 1,000-pala wati

pakarnu tangkiyi-kirlangu yungkurnu-kurlurlu! Pakarnulparna-jana nyurnu-kurra tarnngakurra!” Kuja-kulalpa yunparnu. ¹⁷ Ngula-jangka, Jamijinirli yungkurnu lirra-jangka yinyaju kujurnu yinyarla-juku. Ngula ngurra yinyaju yirdi-manu ‘Raamaaja-Layu’.

¹⁸ Jamijinijilpa purraku-nyayirnilki nyinaja, ngularla YAAWIYI-ki wangkaja, “Nyuntulurlunpaju pirrjirdi-manu warrmarla nyampu Pilijiya-wardingki-patu pinjaku. Kala kajikarna jalanguju palimilki ngapa-wangu. Kajilparna paliyarla nyampurla, yapangku Pilijiya-wardingki-paturlu kajikalulu yaninjarla palka ngaju-nyangu kanyi. Kula kalu nyuntu-nyangu kuruwarri purami.” ¹⁹ Yuwayi, Jamijinijilpa matalku manu purraku-nyayirni nyinaja. Ngula Kaaturluju rdilypirr-yungu pirlingkaju, ngula-ngurlu ngapa panu-nyayirni yarnkaja. Kuja Jamijinirli ngarnu, ngula pina pirrjirdi-jarrija. Ngurra yinyaju yirdi-manu ‘Yinkayuri’. Jalangu ngurra yinyajuka palka-juku karrimi kutu yangka ngurra-kari Liiyayiki.

²⁰ Ngula-jangka, Jamijinilpa-jana wiri-jarlu ngarlkinpa nyinaja Yijirali-pinki yapaku 20-pala yulyurrpuku. Kala yapa Pilijiya-wardingki, wiri-jukulpalu-jana nyinaja-yijala nyanungurrakuju, manu kalalu-jana warrarda murrumurru-manu.

16

¹ Ngaka-pardu-kari, Jamijinilpa nyinaja kirringka yirdingkaju Kaajarla. Kujalpa nyinaja yinyarla nyanungu, ngula nyangu karnta kujalpa wati panu-kurlu warru ngunaja

talakupurda. Nyanunguju yanu karnta-kurlangu ngurra-kurra, ngula-pala ngunaja wungulku mungangkaju. ² Warrukirdikirdi kirringka yinyarlaju karrijalpa pinji wiri-jarlu kirrirdimpayi ngulaju yarturlu-kurlu pirli lalya-kurlu. Ngulangkaju karrijalpa-pala jirrama tuwa-jarra lakarn-maninja-kurlanguju. Ngula-jarrarluju tuwa-jarrarlu, jarnku-mardarnulpalu-jana ruumu-jarra, jinta jungarni-purdanji, jinta jampu-purdanji. Yapangku Kaajawardingki-paturlulu milya-pungu Jamijiniji kujalpa karnta yinya-kurlu ngunaja, ngulalunyanu wangkaja, “Pinyirlipa Jamijini kaji wanta kankarlu-jarrimirni!” Ngulalu kiirti-kirra yanu, ngulajulpalu yaninjarla ruumu-jarrarla nyinaja. Pardarnulpalurla Jamijiniki kaji kirri yinyangurlu wilypi-pardimi.

³ Kala Jamijini yakarra-pardija kulkurru-kari, ngula kiirti-kirra yanu. Tuwa-jarrajulpa-pala lakarn-pinja-wangu karrija, ngulangka yangka ngana kulalpa wilypi-pardiyarla. Ngulakurraju Jamijini yanurnu, yarnkaja-palangu tuwa-jarrakuju, ngulaju-palangu rdakangkujuku lakarn-maninjarla rdungkurr-pungu. Manu ngula-jangkaju nyanungu-nyangurla jimantarla-palangu jarna-yirrarnu. Ngula-jangkaju tuwa-jarra-kurluju yanu wurnturu-nyayirni Yipurana-kurra. Yinyarla-kula yanu pirli-kirra kankarlarra, ngulangkanya-palangu tuwa-jarraju yirrarnu walya-kurralku wanapijiki tirnngi-yirrarninja-warnu-juku.

Karntangku yirdingki Tilayilarlu yulyurkuyungu Jamijiniji

⁴ Ngaka-pardu-kari, Jamijinirla waninja nyinaja karnta jinta-kariki yirdikiji Tilayilakulku kujalpa nyinaja ngurrangka Jurikirla wararra-jarra-wana kulkurru-jarra. ⁵ Ngula-jangka, wiriwiri yangka Pilijiya-wardingki-patulurla yaninjarla wangkaja Tilayilaku, “Yulyurkuyungka Jamijini ngula-jangkarluju yungungku yimi-ngarrirnilki nyiyarlu kuja-ka nyanunguju pirrjirdi-mani. Yungurnalu milya-pinyi nyiyarlu kuja-ka nyanungu rampaku-mani. Kajingki yimi-ngarrirni, kapurnangkulu yinyi 1100-pala tala.

⁶ Ngaka Jamijiniji pina-yanurnu Tilayilakurlangu ngurra-kurra, ngula payurnu Jamijiniji, “Jamijini, nyiyarlu kangku pirrjirdi-mani nyuntuju? Nyiya-kurlurlu kajikangkulu yapangkulu warirni wuruly-parnkanjakujukaju? Yimi-ngarrikaju wiyarrpaku!”

⁷ Jamijinirli yalu-manu nyanungu, “Kajilpa nganangku-puka wirli-pala ngalyipi-piya ngurrju-mantarla puluku-kurlangu pulykujangka linji-wangu-jangka manya-juku, ngula-jangka kajilpajulu wayikarla yinya wirli-pala ngalyipi-piya-kurlurlu, ngulaju kulalparna nyarrparlu rdilyki-pungkarla wuruly-parnkanjakungarntirli. Kajikarna rampaku-jarrimi yapa ngalya-kari-piya.” Ngulajana Tilayilarluju yaninjarla yimi-ngarrurnu wiriwiriki.

⁸⁻⁹ Ngula-jangka, yinyarlu wiriwirirli Pilijiya-wardingki-paturlulu-jana ngurrju-manu wirli-

pala ngalyipi-piya puluku-kurlangu pulyku-jangka linji-wangu-jangka, ngulalurla yungu Tilayilaku. Ngulalu-jana ngalya-kari warrmarla yilyaja Tilayila-kurlangu ngurra-kurra yungulu wuruly-nyina ruumungka kujalpa-pala Jamijini manu Tilayila nyinaja, kajika-jana Jamijinirli nyanyi. Pardarnulpalurla yungulu puuly-mardarni kaji rampaku-jarrimi. Ngula-jangka, Tilayilarlu-jana manu yinyaju wiriki-pala ngalyipi-piya, ngula Jamijiniji warurnu. Ngula-jangkaju, kilji-nyayirnirla purlaja, “Jamijini! Warrmarla Pilijiya-wardingki-patungkulu jangkardu yanurnu puuly-mardarninjaku!”

Jamijinijilpa ngunaja-juku ngalyipi-piya kurluju warirninja-warnuju. Ngula-warnurluju ngari-jana kapankurlu rdilyki-pungu ngulaju ngalyipi-piyaju kula-nganta-jana warlungku yungkurnu. Warrmarla yinya-patujulu wurulypa parnkaja, manu wiriwirirli kulalpalu milya-pungu nyiyarlu kujalpa nyanungu pirrjirdi-manu.

¹⁰ Ngula-jangka, Tilayilarla wangkaja Jamijiniki, “Warlkanpaju manyu-pinjarla wangkaja! Yimi-ngarrikaju yarujurlu! Nyiya-kurlurlurnangku warirni wuruly-parnkanjakujakaju?”

¹¹⁻¹² Jamijinirli yalu-manu Tilayilaju, “Rupu jalangu-warnu-patu-jana manta, kula nyurru-warnu. Kajilpaju nganangku warikarla ngalyipi-piya jalangu-warnu-kurlurlu, ngulaju kajikarna rampaku-jarrimi yapa ngalya-kari-piya.” Ngula-jangka, parra-karirlalku Tilayilarluju-jana yaninjarla manunjunu jalangu-warnu-patu

ngalyipi-piya-patuju, ngula-jana pina-kangurnu yuwarli nyanungu-nyangu-kurra kujalparla Jamijini pardarnu. Warrmarla-patujulpalu ruumu yalumpurla-juku wuruly-karrija Tilayila-kurlangurla-juku. Kujalpa Jamijini jarda-jarrija, ngula Tilayilarlu rdaka-jarra warurnu ngalyipi-piya-kurlurlu. Kula nganangku yapangku nyiya warurnu ngalyipi-piya-patu-kurlurlu yinya-patu-kurlurlu. Warirninja-warnu, Tilayilarla kiljinyayirni purlaja, “Jamijini! Warrmarlangkulu jangkardu yanurnu puuly-mardarninjaku!” Ngari-jana yangka-patuju ngalyipi-piya-patu Jamijinirliji turl-pungu jirrirdi-piya.

¹³ Ngula-jangka, Tilayilarla wangkaja, “Warlkangku-juku kanpaju ngarrirni! Yimi-ngarrikaju junganku! Nyiya-kurlurlurnangku warirni parnkanja-kujakuju?”

Jamijinirli yalu-manu, “Nyangkaju jurru. Wirlki-pala pijipiji-manurnaju. Nyanyi kanpa nyampu wirinkirri-piya wiri-jarlu, ngula-kurraju pijipiji maninja-warnu nyampu warika. Kajinpa kuja-jarrimi, ngulaju kapurna rampakujarrimi ngalya-kari-piya.” ¹⁴ Junga-juku, parra-karirlalku, ngulalpa Jamijini jarda-juku ngunaja, Tilayilarluju, jarda-kurra-juku nyanungu-nyangu-kurlurlu pijipiji-kirlirliji warurnu wirinkirri wiri-jarlu-piya-kurra. Ngularla purlajalku kilji, “Jamijini! Warrmarlangkulu jangkardu yanurnu nyuntuku!” Kapanku yakarra-pardija Jamijiniji, ngulangkuju-nyanu jurruju wilypi-manu ngula Tilayilarlu warurnu wirinkirri-piya-kurra.

¹⁵ Ngula-jangka, Tilayilarla wangkaja, “Nyuntu kanpaju wangkami yulkami nganta kanpaju. Kala lawa! Marnkurrapakunpaju yimirr-yungu! Kulanpaju wangkaja nyiyarlu kuja kangku pirrjirdi-mani.” ¹⁶ Ngula-jangka, parra-kari parra-kari kala Tilayilarluju warrarda payurnu Jamijiniji. Ngula-jangkaju, marlajalkurla mata-jarrijalku. Jamijiniji mata-maninjarla muntuku-manu payirninja wita-wangurlu. ¹⁷ Ngula-jangka, Jamijinirila jungalku wangkaja, “Ngularna ngajulu palka-jarrija, Kaatu-mipakulparnarla warrki-jarrija. Kujarlaju, kulaju nganangku jurruju pajurnu, kajikarna rampaku-jarrimi ngalya-kari-piya.”

¹⁸ Tilayilarlu milya-pungu kujarla Jamijini jungalku wangkaja. Ngula yapa jinta-kari yilyaja maninjaku yapa wiriwiri Piliyiya-wardingki-patu. Wangkaja-jana, “Yantarnili ngaju-nyangu ngurra-kurra jinta-karikilki. Jamijiniji jungalku wangkajaju, manu karna milya-pinyi nyiya-jangka kapu rampaku-jarrimi.” Ngula-jangka, wiriwiri yinya-patulu yanu Tilayila-kurlangu ngurra-kurra, ngulalurla tala kangurnu kujalpalurla jangku-pungu. ¹⁹⁻²⁰ Kujalpalu yangka wiriwiri yanurnu-juku marda kulkurru, ngula-puruju Tilayilarla wangka Jamijinikiji yungu ngunami jurru-purdanji nyanungu-nyangu-kurra wanarri-kirra rdirrpa-kurra. Ngulalu wati yinya-patu yukajarra, rdakardaka-jana wangkaja yungulu karrimi-juku. Ngula Jamijini-kirlangu wakurlu pajurnu. Ngula jupu-karrija wakurlu pajirninjaku, Jamijiniji rampaku-jarrija-nyayirni. Ngula Tilayilarlu

warurnu, ngularla yarda purlaja, “Jamijini! Warrmarlangkulu jangkardu yanurnu!” Jamijiniji yakarra-pardija, manu-nyanu mangunyangu, “Kapurnaju jurnta larra-pinyi yangka kamparru-piya.” Kala lawa! Kulalpa milyapungu kuja YAAWIYI-rli yampija pirrjirdimaninja-wangurlu. ²¹ Ngula-jangka, wati-paturlulu puuly-mardarnu Jamijiniji. Ngulalu pampa-karda milpaju panturnu. Ngula-jangkaju, nguru-yirrarnulurla Jamijinikiji, ngulalu rdakungkalku yirrarnu kirri Kaajarla. Warurnulu jayini-kirlirli watiyarla pirli wiri-kirlirli yarturlu-kurlurla warru ruu-kanjaku. Ngula-jangka kalalu jinyijinyi-manu ngurlu puyu-pinjaku pirli yinya-kurlurluju. ²² Kala kulalu wakurluju yarda pajurnu. Ngulalpa pulya-juku pina-pardinja-yanu.

²³ Ngaka-pardu-kari, wiriwiri Pilijiya-wardingki-patulu jinta-jarrija kurapaka wiriki. Pungulu-jana panu-nyayirni puluku manu jiyipi purranjaku yungulurla purrami nyanungurra-nyangu jukurrpakujuku yirdikiji Takanaku. Wangkajalu-nyanu, “Jamijinirli kalangalpa warrarda pakarnu yangka ngalipaju, kala ngalipa-nyangu jukurrparlu jujungku Takanarlu-ngalpa pirrjirdi-manu nyanungukuju puuly-mardarninjakuju.”

²⁴⁻²⁵ Yapaju ngarilpalu manyu-karrija kurapakarla wardinyi-nyayirni. Ngula ngana mayi purlaja, “Yuwa! Jamijinili kangkarni rdaku-jangka yungurlipa manyupinyi mayanku!” Ngulalu-jana wiriwirirli ngalya-kari warrmarla yilyaja Jamijini

maninjaku. Ngulalu kangurnu, yapangkulu muku nyangu, ngulalurla rdirri-yungu pulka-pinjaku Takanaku. Purlajalpalu kujanya, “Jamijinirli-ngalpa ngurlu manu watiya mangarri-kirlangu jurnta purraja, manu-jana yapa panu ngalipa-nyangu pungu. Kala-ngalpa kulu-jarrija warrarda. Kala Takanarlu-ngalpa pirrjirdi-manu puuly-mardarninjakuju.” Manyu-pungulpalu Jamijiniji kujarlu-juku. Ngulalurla wangkaja kulkurru-jarra karrinjaku pirli kirrirdi-jarrarlaku kujalpa-pala juka-karrija yali-jarra pirli-jarraju, yangka kujalpa-pala yuwarli ngula-jarrarlaju jirri-mardarnu kankarlarni wantinja-kujaku. ²⁶ Wirriya witangkurla nguru-yirrarnu Jamijinikiji pirli-jarra-kurra kirrirdi-jarra-kurraju, ngularla Jamijiniji wangkaja, “Ngajujurna matalku. Karrinja-yirrakaju pirli kirrirdi-jarrarla kulkurru-jarra yungurna yulunguna.” ²⁷ Yapangkujulpalu ngarnu-juku miyiji kurapakaju. Panu-nyayirnilpalu yapaju nyinaja kaninjarni yuwarli maralypirlaju Takana-kurlangurla. Manu 3,000-pala yapalpalu karrija kankarlarniji yuwarlirla. Ngulangkujulpalu kaninjarra-kari nyangu Jamijiniji, manulpalu mayirriyirri-manu-juku.

²⁸ Ngula-puruju, Jamijinirla wangkaja YAAWIYI-ki, “Kaatu, kulaju ngajuju wajawaja-manta Pilijiya-wardingki-paturlujulu milpaju panturnu. Kala pirrjirdi-manta yardaju yungurnajurla pina-kunka-manil!” ²⁹ Jamijinijilpa ngulangka-juku karrija kulkurru-jarra pirli kirrirdi-jarrarla kujalpa-pala kankarlarniji jirri-mardarnu yuwarli. Ngula-

jarraju-palangu warru marnpurnu rdakangku jungarni-purdanjirli manu rdakangku jampupurdanjirli. ³⁰ Ngula-jangka, purlajarla YAAWIYI-ki, “Yungurna palimi nyampurlajuku Pilijiya-wardingki-patu-kurlu!” Ngula kilji-nyayirnirli yurnturnu pirli-jarraju, ngulajana yapakuju yaarl-wantija kankarlumparra Jamijini-kawarliki. Kula-jana kuja-piya panujarlu nyurru-wiyi yapa pungu Pilijiya-wardingki, lawa.

³¹ Ngula-jangka, Jamijinikipurdangka-patu manu nyanungu-nyangu warlalja yanurnulu Kaaja-kurra kujalu palka nyanungu-nyangu Jamijini-kirlangu nyurnulku maninjunurnu. Ngulajulu palkaju Jamijini-kirlangu kangu pina nyanungu-nyangu-kurra ngurrarakurra kujalpa Jamijini nyinaja. Milyingka yirrarnulu pirnkingka yangkangka-juku kujalu nyanunguku kirda-nyanu milyingka yirrarnu kamparru-wiyi. Ngurra yinyaju kulkurru-jarra Juuraku manu Yijituluku.

Yimi nyampuju walku-jarrimi-ka Jamijini-kirli. Nyanungujulpa-jana wiri-jarlu ngarlkinpa nyinaja yapaku Yijirali-pinkiki 20-pala yulyurpuku...

Warlpiri Short Bible
The Shorter Bible in the Warlpiri language of
Australia

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Warlpiri

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

5e1e13b8-2e6d-5bcb-9cec-76fc3b9b62ce